

Макушев Петро Васильович,

д. ю. н., професор,

професор кафедри історії та теорії

держави і права,

Університет митної справи та фінансів (м. Дніпропетровськ)

ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Публічне адміністрування являє собою досить складний комплексний механізм, у якому принциповим питанням виявляються форми та методи діяльності елементів його структури, що складають його зміст. Існує декілька аспектів якісної відмінності публічного управління/адміністрування від державного. Насамперед, перше з них містить чітку орієнтацію на публічний інтерес - основну ціннісно-цільову складову всіх розпорядчих заходів.

Крім того, у довідниковій літературі термін «публічний» (від лат. *publicus* - суспільний, народний) визначається як відкритий, гласний. В оригіналі ж слово «*public*» перекладається як те, що відбувається в присутності публіки, людей, прилюдно, відкрито, не приватно [1, с. 614]. Отже, термін «публічний» констатує додаткову необхідність інформаційної взаємодії суб'єктів владних повноважень із суспільством, що є однією із якісних ознак публічного адміністрування.

Реалізація завдань публічного адміністрування відбувається, в першу чергу, шляхом застосування відповідних методів, що виявляються у формах адміністративно-публічної діяльності.

При цьому оперативне поширення достовірних даних про цілі та методи управлінського впливу, права громадян і порядок їх втілення має відбуватися не лише за ініціативи громадськості, як відповідь на запити її окремих представників або організацій, але й за ініціативи владних суб'єктів. Законодавством передбачається здійснення обох способів такого поширення інформації [2].

Поняття публічного адміністрування завжди привертало увагу дослідників, які проводили власний науковий пошук у межах адміністративно-управлінської проблематики, але не дивлячись на це, й досі зазначене питання не втрачає своєї актуальності

Проаналізувавши обсяг поняття «публічний», слід зупинитися на аналізі терміну «адміністрування», що досить часто вживається як синонімічний до змістовно близьких йому термінів («управління» і «регулювання») [3, с. 84-85], а тому важливо встановити його сутнісні особливості, адже розширення понятійно-категоріального апарату науки зазвичай зумовлене потребою відображення у пізнавальній діяльності нового аспекту об'єктивної дійсності.

Наведені міркування дозволяє наголосити, що «публічне адміністрування» відображає якісні зміни в характері виконавчо-розпорядчої та організуючої діяльності держави. І якщо воно, наприклад, визначається як діяльність публічної адміністрації з реалізації покладених на неї обов'язків та задоволення загальних публічних інтересів [4], то має сприйматися у контексті теорії «сервісної держави», хоча емпірична частина цієї та багатьох інших дефініцій є подібною до тлумачень державного управління. При цьому наведені судження значною мірою є ідеалізованими та орієнтуються на пошук передумов доктринального становлення понять, будучи більш логічними, аніж історичними. Насправді ж термін «адміністрування» використовувався для позначення різноманітних сторін правової реальності, і до набуття ним відміченої якісної специфіки, у тому числі й у період панування управлінського підходу, що сьогодні призводить до існування розрізнених поглядів на його зміст, часто пов'язаних із традиційністю застосування в окремих сферах.

Учені правники Лазор О.Д., Лазор О.Я, Юник І.Г. зазначають, що адміністрування означає виконання певних завдань у рамках інструкцій, а те, наскільки добре або наскільки ефективно, залишається за межами його уваги, оскільки контроль над цим є обов'язком політичного суб'єкта, що розробив

інструкції [5]. Подібне механічне розуміння поняття «адміністрування» обумовлює звуження його змісту лише до організаційно-процедурного забезпечення реалізації управлінських рішень. При цьому, вироблення таких рішень залишається поза межами адміністрування, а останнє має переважно інструментальне значення. Водночас, набуло поширення і більш широке трактування. Дефінієнс придатний і для позначення категорії «державне управління», що свідчить про близьке змістовне навантаження термінів, небезпідставність їхнього ототожнення деякими дослідниками. При такому підході, «адміністрування» стає не лише процесом реалізації, але й вироблення управлінських рішень, набуваючи цілісного завершеного характеру. Тому, на нашу думку, варто відрізнити поняття «вироблення управлінських рішень» від поняття «вироблення державної політики». Лише перше охоплюється змістом адміністрування, друге ж потребує чіткого і послідовного відокремлення від нього. Публічне адміністрування є організаційною, виконавчо-розпорядчою діяльністю компетентного апарату щодо втілення державної політики, натомість вироблення останньої є принципово іншим видом суспільної активності, спрямованим на визначення загальних векторів розвитку країни та здійснюваним особами, які займають політичні посади і несуть політичну відповідальність.

Існують і інші підходи до пізнання сутності публічного адміністрування. Таким чином, публічне адміністрування має сприйматися в обсязі всіх врегульованих адміністративним правом суспільних відносин, не обмежуючись лише управлінням, адже теоретичне опрацювання саме не управлінських сфер (насамперед, сприяючого урядування) стало приводом до утворення поняття «публічне адміністрування».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Енциклопедичний словник з державного управління / За ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. Київ : НАДУ, 2010. 819 с.

2. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 р. № 2939-VI. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2939-17>; Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р № 2657-XII. URL.: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>.

3. Толуб'як В. С. Єдність державного регулювання і стратегічного управління: аспект сталого розвитку регіонів. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 10. С. 83-87.

4. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід : монографія / за заг. ред. Сергія Чернова та ін. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 602 с.

5. Лазор О. Д., Лазор О. Я, Юник І. Г. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. посіб. Київ : Ліра-К, 2017. 267 с.

6. Державне управління : проблеми адміністративно-правової теорії та практики: монографія / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Факт, 2003. 384 с.

Мушка Р.І.,

аспірант кафедри приватного та публічного права,

Київський національний університет

технологій та дизайну (м. Київ)

ПОДАТКОВІ ПРАВА АДВОКАТА

Одним із учасників податкових відносин є адвокат – фізична особа, яка здійснює адвокатську діяльність на підставах та в порядку, що передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [1]. Адвокат є особливим суб'єктом податкових відносин, оскільки здійснювати адвокатську діяльність має право фізична особа за умови отримання свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю. Отримання такого свідоцтва є юридичним фактом, що визначає спеціальний режим оподаткування фізичних осіб, які провадять адвокатську діяльність [2, с. 82].